

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**MAELEZO YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI MHE. HAMZA
SAIDI JOHARI KUHUSU HOJA YA SERIKALI YA BUNGE
KUTHIBITISHA UTEUZI WA WAZIRI MKUU**

13 NOVEMBA, 2025

**MAELEZO YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI MHE. HAMZA
SAIDI JOHARI KUHUSU HOJA YA SERIKALI YA BUNGE
KUTHIBITISHA UTEUZI WA WAZIRI MKUU**

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya Serikali naomba kuwasilisha maelezo kuhusu Hoja ya Serikali ya Kuthibitisha Uteuzi wa Waziri Mkuu katika Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Mheshimiwa Spika, nakushukuru sana kwa kunipa fursa hii kwa mujibu wa Kanuni ya 33(2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge za Mwaka 2025, ili niwasilishe Hoja ya Serikali kuomba Bunge lako Tukufu limthibitishe Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania aliyeteuliwa na Mheshimiwa **Dkt. Samia Suluhu Hassan** Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa mujibu wa Ibara ya 51 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977.

Mheshimiwa Spika, kabla sijatekeleza jukumu hili la Kikatiba, naomba nianze kwa kumshukuru na kumtukuza Mwenyezi Mungu kwa kutujalia uhai na karama mbalimbali na hivyo kutuwezesha kutekeleza majukumu yetu kwa ufanisi kama tunavyomwomba kila siku ya Shughuli za Bunge, ambapo pamoja na mambo mengine katika dua yetu tunamwomba Mwenyezi Mungu aibariki Nchi yetu idumishe uhuru, umoja, haki na amani.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Ibara ya 62 na 63 za Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977, Bunge letu lina

sehemu mbili yaani sisi Wabunge ni Sehemu ya Kwanza na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ni Sehemu ya Pili. Mchakato wa demokrasia umeamua kwa dhahiri kabisa kwamba Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan ni chaguo la walio wengi katika nafasi ya Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Hivyo, napenda kuchukua nafasi hii kumpongeza kwa dhati kwa kuchaguliwa kwake kwa kura nyingi kuiongoza Nchi yetu kwa kipindi kijacho cha miaka mitano. Pamoja na yeye nampongeza Mheshimiwa Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi, aliyechaguliwa kwa tiketi moja na Mheshimiwa Rais kuwa Makamu wa Rais.

Aidha, naomba nitumie fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi ambaye wananchi wa Zanzibar wamemchagua kuwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Wananchi wa pande zote mbili za Jamhuri ya Muungano wametamka kwa kura zao na wameonyesha imani yao kubwa kwa viongozi wao kwamba wataendeleza mafanikio ya kiuchumi na kijamii yaliyokwisha kupatikana, wataendeleza mazingira ya amani na utulivu na pia watadumisha Muungano wetu, umoja wa wananchi wetu na mshikamano baina ya wananchi wote wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Mheshimiwa Spika, aidha, napenda pia kutumia fursa hii kumshukuru sana Mheshimiwa Rais, Dkt. Samia Suluhu Hassan kwa kuniamini na kuiteua tena katika nafasi hii ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Namshukuru Mwenyezi Mungu kwa baraka zake na namwomba anipe busara, afya njema na ustahimilivu ili niweze kutekeleza majukumu niliyokabidhiwa. Nitaendelea kutekeleza majukumu yangu ya Kikatiba na kisheria kwa kuzingatia Katiba na Sheria za Nchi yetu ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uaminifu na kwa uwezo wangu wote kwa mujibu wa viapo vyangu.

Mheshimiwa Spika, naomba pia kukupongeza wewe binafsi kwa kuchaguliwa na wananchi wa Jimbo la Ilala ili uwe Mbunge wao kwa kipindi kingine cha miaka mitano. Napenda kukupongeza pia kwa kuchaguliwa kuwa Spika wa Bunge la Kumi na Tatu. Uzoefu na umahiri uliouonesha katika Bunge la Kumi na Mbili ukiwa Naibu Spika katika kusimamia na kuendesha Shughuli za Bunge ndiyo uliotupa imani sisi Wabunge kukuchagua kwa kura za kishindo.

Mheshimiwa Spika, naungana na Wabunge pamoja na wananchi wa Tanzania kukutakia kila la heri katika utekelezaji wa majukumu ya kuongoza Mhimili huu wa Bunge kwa mafanikio.

Mheshimiwa Spika, napenda pia kuwapongeza Waheshimiwa Wabunge wote mliopata nafasi ya kuingia Bungeni. Nawatakia kila la heri katika utekelezaji wa majukumu yenu ya uwakilishi wa wananchi kupitia Chombo hiki kitukufu.

Mheshimiwa Spika, baada ya pongezi hizo, sasa naomba kutoa hoja, kwa mujibu wa Kanuni ya 33(2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, kuliomba Bunge lako lithibitishe uteuzi wa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania uliofanywa na Mheshimiwa Rais kwa mujibu wa Ibara ya 51 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977.

Mheshimiwa Spika, kama Waheshimiwa Wabunge watakavyokumbuka Ibara ya 51(2) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inatamka kwamba: *“Mapema iwezekanavyo na kwa vyote vyote vile ndani ya siku 14 baada ya kushika madaraka yake, Rais atamteua Mbunge wa kuchaguliwa kutoka katika Jimbo la Uchaguzi anayetokana na Chama cha Siasa chenye Wabunge wengi zaidi anayeelekea kuungwa mkono na Wabunge walio wengi kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Naye hatashika madaraka hayo mpaka kwanza uteuzi wake uwe umethibitishwa na Bunge kwa Azimio litakaloungwa mkono na kura za Wabunge walio wengi”*.

Mheshimiwa Spika, kama ulivyoliarifu Bunge hili punde, Mheshimiwa Rais amemteua Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba (Mb)**, kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Kwanza Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** ni Mbunge wa kuchaguliwa kutoka Jimbo la Uchaguzi la Iramba Magharabi Pili, Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** anatoka Chama Cha Mapinduzi ambacho kwa mujibu wa matokeo ya Uchaguzi Mkuu uliofanyika

tarehe 29 Oktoba, 2025 yaliyotangazwa na Tume Huru ya Taifa ya Uchaguzi ndicho Chama chenye Wabunge wengi zaidi humu Bungeni. Tatu, kwa mujibu wa masharti ya Ibara hiyo ya 51(2) ya Katiba, Mheshimiwa Rais amelileta jina la Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** katika Bunge hili kwa ajili ya kuthibitishwa.

Mheshimiwa Spika, majukumu makubwa ya Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ambaye ninaliomba Bunge lako lithibitishe uteuzi wake yameainishwa katika Ibara ya 52 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, nayo inatamka kama ifuatavyo:-

“52(1) - Waziri Mkuu atakuwa na madaraka juu ya udhibiti, usimamiaji, utekelezaji wa siku hata siku wa kazi na shughuli za Serikali ya Jamhuri ya Muungano.

(2) - Waziri Mkuu atakuwa Kiongozi wa Shughuli za Serikali Bungeni.

(3) - Katika utekelezaji wa madaraka yake, Waziri Mkuu atatekeleza au kusababisha utekelezaji wa jambo lolote au mambo yoyote ambayo Rais ataagiza kwamba yatekelezwe”.

Kwa kifupi Waziri Mkuu ni kiungo muhimu kati ya Bunge na Serikali. Kwa maneno mengine yeye ni daraja muhimu kati ya wananchi na Serikali na ni Msaidizi Mkuu wa Rais katika kutekeleza majukumu yake.

Mheshimiwa Spika, hayo ni majukumu makubwa na mazito ambayo ili kuyatekeleza yanahitaji mtu mchapakazi, hodari, anayejituma, mwenye busara, mwenye upeo mpana wa uelewa wa mambo na mtu aliye na uwezo wa kubeba majukumu mengi bila ya kutetereka. Madaraka hayo

yanahitaji mtu makini katika kulinda na kutetea Katiba ya Nchi, Sheria, Kanuni na Taratibu.

Mheshimiwa Spika, Mheshimiwa Rais amewasilisha jina la Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** ili lithibitishwe na Bunge kwa sababu anafaa na ana sifa zote hizo nilizozitaja hapo juu.

Mheshimiwa Spika, nikianza na suala la uchapakazi, Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** sio mgeni kwa Waheshimiwa Wabunge na wananchi kwa ujumla. Historia yake katika nyadhifa mbalimbali alizowahi kuwa nazo zinalithibitisha hili. Watu wengi ikiwa ni pamoja Waheshimiwa Wabunge, wanaufahamu uwezo wake wa kufanya kazi kwa muda mrefu bila kujali saa za kawaida za kufanya kazi. Wanaufahamu vilevile uwezo wake wa kujituma usiku na mchana bila ya ulalamishi. Uwezo wake huo umejidhihirisha katika muda wote alioshika nyadhifa mbalimbali za uongozi wa Umma ndani ya Serikali na katika Taifa kwa ujumla.

Mheshimiwa Spika, Pamoja na nafasi nyingine katika Utumishi wa Umma, Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** amewahi kushika nafasi mbalimbali katika Baraza la Mawaziri zikiwemo nafasi ya Naibu Waziri wa Fedha na Mipango, Waziri wa Kilimo, Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi, Waziri wa Katiba na Sheria na Waziri wa Fedha. Aidha, Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** ni mchumi mbobevu mwenye shahada ya uzamivu (yaani Doctor of philosophy) katika masaula ya uchumi.

Mtakubalina na mimi kuwa kwa uzoefu na ubobevu huu wa kitaaluma Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba ni mtu sahihi kwa nafasi hii ya Waziri Mkuu.

Mheshimiwa Spika, Waheshimiwa Wabunge watakubaliana nami kwamba Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** ni mtu mwenye busara nyingi kama ilivyo kawaida ya watu wa aina yake. Ni msikivu wa hali ya juu. Anapokumbana na tatizo lolote anashaurika na hupokea ushauri kwa mikono miwili. Lakini vilevile ana uwezo wa kuchambua na kupima hoja mbalimbali. Upeo wake mpana na uelewa wa mambo katika kufikia maamuzi umejidhihirisha katika utumishi wake kwa Umma.

Mheshimiwa Spika, naziwasilisha sifa hizi kwenu ili sote kwa pamoja tumthibitishe Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** aweze kuyabeba majukumu yote yanayoendana na wadhifa wa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwani anaweza kuyahimili.

Mheshimiwa Spika, baada ya kueleza hayo yote sasa kwa heshima na taadhima naliomba Bunge lako Tukufu lithibitishe uteuzi wa Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba** Mbunge wa Jimbo la Uchaguzi la Iramba Magharibi, uliofanywa na Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ili awe Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kupitisha Azimio la Bunge.

Azimio lenyewe ni kama ifuatavyo: -

**AZIMIO LA BUNGE LA KUMTHIBITISHA WAZIRI MKUU CHINI YA
IBARA YA 51(2) YA KATIBA YA JAMHURI YA MUUNGANO WA
TANZANIA NA KANUNI YA 33(2) YA KANUNI ZA KUDUMU
ZA BUNGE LA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA**

KWA KUWA Ibara ya 51(1) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 inaeleza kwamba kutakuwa na Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania atakayeteuliwa na Rais kwa kufuata masharti ya Ibara hii ambaye kabla ya kushika madaraka yake ataapa mbele ya Rais;

NA KWA KUWA tarehe 31 Oktoba, 2025 Tume Huru ya Taifa ya Uchaguzi ilimtangaza Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan kuwa mshindi wa kiti cha Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika uchaguzi uliofanyika tarehe 29 Oktoba, 2025.

NA KWA KUWA Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania aliapishwa tarehe 03 Novemba, 2025 na kushika madaraka ya Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na leo hii tarehe 13 Novemba, 2025 ni siku ya 10 tangu Rais aapishwe kushika madaraka ya Urais hivyo muda huo ni ndani ya siku 14 zilizotakiwa na Katiba;

NA KWA KUWA Chama cha Mapinduzi kimepata Wabunge wengi zaidi kuliko Wabunge wa vyama vingine vinavyowakilishwa Bungeni na hivyo Rais anayo haki ya kumteua Waziri Mkuu kutoka miongoni mwa Wabunge waliochaguliwa katika majimbo ya Uchaguzi miongoni mwa Wabunge wa Chama cha Mapinduzi;

NA KWA KUWA Mheshimiwa Rais amekwishamwarifu Mheshimiwa Spika kwamba amemteua Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba (Mb)**, Mbunge wa Jimbo la Uchaguzi la Iramba Magharibi kupitia Chama cha Mapinduzi kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Mheshimiwa Spika, amekwisha wasilisha jina hilo katika Bunge hili;

NA KWA KUWA Ibara ya 51(2) inaeleza kwamba Waziri Mkuu aliyeteuliwa hatashika madaraka hayo mpaka kwanza uteuzi wake uwe umethibitishwa na Bunge kwa Azimio lililoungwa mkono na kura za Wabunge walio wengi;

KWA HIYO BASI kwa kuzingatia masharti ya Ibara ya 51(2) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977, Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania linaazimia kama ifuatavyo: -

Kwamba Mheshimiwa **Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba (Mb)**, Mbunge wa Kuchaguliwa kutoka Jimbo la Uchaguzi la Iramba Magharibi na ambaye ameteuliwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano, amethibitishwa na Bunge kuwa Waziri

Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa mujibu wa Kanuni ya 33(2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge za Mwaka 2025.

Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

Hamza Saidi Johari (Mb),
MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI
13 Novemba, 2025